

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik minden kedden, esütörökén és szombaton este
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számk kaphatók: a dohányüzletben.

Bűnös-e Krausz F. Vilmos?

Egy kis bevezetéssel élék.

A mult héten tárgyalták Budapesten *Petró* Gyulánénak, Erdei Sándor házaló ékszerész gyilkosának büntényét. Elitelték hat esztendei börtönrre. Megfelelt-e ez a büntetés a bűn nagyságának, tudott-e az esküdtöróság oly szigorú vagy oly enyhe lenni, a milyet az abszolút igazság követel, ki tudná megmondani.

A mi sajtónk azonban az utolsó évtizedek alatt csodálatos vedlősen ment keresztül. A becsületes, egyszerű, igazságos keresztény szellemet egy bujkáló, alattomos, mindig, mindenütt és mindenben *önző*, a saját hasznát hajszoló szellem kerítette meg, a mely nem törődik vele, hogy évezredek ellenszenvé kísérte hurcolkodását a nemzetek életében, most, hogy a sajtó hatalmát körmei közé kapta, diktál, parancsol és megkövezt minden véleményt, a mely az ő nézetével meg nem egyezni mer.

Petróné hat esztendőt kapott *csak*. Ő pedig kötelet akart akasztani a nyakába. Mivel maga fel nem kötheti, az esküdtörőség intézményét akarja kipusztítani. *Meg kell szüntetni az esküdtörőségi intézményt!* kiáltja. És nem állja bevallani, hogy mindezt miért követeli. Azért, mert Erdei Sándor zsidó. Odavágja az esküdtörőség szemébe:

Ki hiszi, hogy ily enyhe ítélet kelt volna az adott esetben, ha a szerencsétlen áldozat vé-

véletlenül nem zsidó? Ki hiszi, hogy az esküdtörök nem rablógyilkosság, vagy legalább is nem szándékos emberölést állapítanak volna meg, ha Erdei Sándor nem részletüzlettel foglalkozik életében? Ki hiszi, hogy Petroné bűnének enyhe minősítésében nincs egy kis boszu, önkéntelen boszu a zsidó részlet-kereskedő, helyesebben: részlet-kereskedő, a részletüzorsora ellen általában? Már pedig: *szándékos* tünni, hogy az igazságszolgáltatásban a boszu eleme is megnyilatkozzék? Keresztény társadalomban bosznak nincs helye, hanem csak védelemnek és előzetes óvintézkedéseknek, még a bűntételek által is a további bűnök elkövetése ellen. Nem lett volna szabad enyhe ítéletet hozni azért, mert az áldozat állítólag szipoly volt, épen úgy, mint nem lett volna szabad az ellenkező hibába esve, minden enyhe körülményt mellőzve, csupán a gyilkosság borzalmaságára való tekintettel, a gyilkoson vérboszut állani.

Tehát a zsidót, a részletkereskedőt, a szipolyt tekintették Erdeiben. Vérboszuról fantáziál. Az esetleges enyhítő körülmények nem esnek latba, hiszen hitsorsról van szó, annak az eléggé meg nem boszult vére pedig boszuért kiált. Tehát le az esküdtörősékek! A liberalizmus nevében hozták, de le a liberalizmussal is, ha nem kedvez a zsidó sympathiaknak!

Az esküdtörőség legtöbbször megdőbent enyhe ítéleteivel. De azért soha sem kívánták az eltörölését, csak most, midőn egy hitsorsost nem kötelek, hanem csak hat esztendei börtönnel büntetnek.

Menjünk tovább.

Bernáth Julia meggyilkoltatása majdnem félesztendő óta zavarja városunk nyugalalmát. Az a rettenetes mód, melylyel az agg kisasszonyt meggyilkolták, vagy meggyilkolta valaki, mindenben fellázította a vért.

Közeledik az esküdtörőségi tárgyalás. . . . mi lesz az ítélet? Egy hitsorsos felett lebeg a Damokles kardja. A jobb érzésű zsidók eddig is elitelték, ismerünk többeket, a kik az első napokban pálcát törtek a vádolt felett. Közeledik a tárgyalás ideje. Nem fog tehát ártani egy kis puhítás az esküdtörőségi tagok véleményének megdolgozása iránt. A *Székesfehérvár és Vidéke*, a mely nem szokta titkolni felekezeti érzelmeit, fel a közelgő alkalmat s egy négy hasábos cükében a következőket beszél:

Az utca népe pedig, ez az ezer nyelvű kofaasszony kofázkodni kezd. Vására víz dolgokat, a melyek soha nem léteztek és esküdtörőséssel bizonygatja valódiságukat, — tereferé, suttog, pletykálkodik, a miben pedig egy betűnyi igazság sincs. . . . Minden lélekzetvél *egy-egy* argumentum, a mely egy ember, egy szegény megvádolt embertársa ellen irányult. *Csak* egy volna azokból igaz dolog, — annak az embernek vége lenne, de — szerencsére — *haszugságokon* ma már nem ítélnének el bennünket. Ez a kofázkodás, a tereferé, sugás-bugás, pletykálkodás pedig nemcsak hogy az illetékes hatóságok munkáját nehezíti meg, de gyűlöletesebb magánál a gyűlöletes bűnügynél és aljában mégis indítja

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓTÁRCÁJA.

Régi példák és legendák.

Összevűjtötte s a székesfehérvári helyi városi kath. körnek 1903. évi január hó 18-án rendezett ünnepén felolvasta:
VARGHA DAMJÁN, ciszt. r. főgymn. tanár.

Méltóságos Püspök Ur!
Mélyen tisztelt hallgató Közönség!

Egy rég letűnt kor világának szellemi termékeiből óhajtok néhány részecskét bemutatni. A régiség értékes roszdája látható a nyelven, titkos homály fűdi az értelmet. De ha e roszdát letisztítjuk s a homályt eloszlatjuk: ragyogó fényben áll előttünk az előbb elrejtett értelem. Azonban még e fény is sajátsejűnek látszik. Valami szokatlanság tapad a középkorhoz, mely nyelvben, szellemében egyaránt jellemzi.

I.
„Vala egy király, kinek vala szép kertje, mely kertet ő adá őrizni két embernek, kik közül egyik vak vala, másik béna. Kik mikoron meg akarnak orozni az kertnek gyümölcsét, nem tehetik vala, mert az sánta fel nem igazulhat vala, hogy felérnéje az magas fán az szép gyümölcsöt, az vak kedéglén nem látja vala. Tanácsot tartának és monda az sánta a vaknak: Végy fel engem válladra és én eligazgatlak, mely fa alá menj. Én leszaggatom az szép gyümölcsöt és veled közlöm. Melyet mikoron megteettek volna, eljőve az király és meglátá az kárt, kit tettenek vala az gyümölcsben. Kérdezni fogá őket, de ők megmentik vala magokat. Az vak avval, hogy nem látja és az sánta,

hogy nem járhatna. De az király az ő álnokságokat megismervén, mindkettőt halálra ítélé.”

Ime egy példa a Bod kódexből, (10. l.) melynek kora ismeretlen; de nyelve ódonosságánál fogva 1500 és 1550 között keletkezhetett az a szöveg, mely ránk maradt.

A középkorból ránk maradt magyar nyelvű írott emlékek tartalma ugyanis igen kevés kivétellel latin szöveg fordítása, és pedig a legnagyobb részben már előbbeni magyar fordítás másolata. És épen ezért oly fontosak e kódexek — így hívjuk ezen könyveinket, — mert igen sokszor szövegükben is, de szellemükben minden körülmények között, a régi középkornak a sajátos színezését, illetve felfogását mutatják. Kódexink tartalma ugyanis mind vallásos.

Vallásos volt a kor, vallások voltak az emberek. A középkori embert mély vallásos meggyőződése ép úgy jellemzi, mint jellemzi a mai kor fiát mindenben a lázas érdekek s ennek alapján a haszon s élvezet-hajzását. Épen ezért nem szabad a régi, középkort a mai szellemben tekintenünk.

Nagyon tévednek tehát azok, kik — mint egy előkelő tanszéknek tudós professzora, — si-várnak, örömtelenség, egyhangúnak, sőt visszatartónak mondják a kort. Így csak az olyan emberek nyilatkozhatnak a korról, — s bármily nagyok is egyebekben, bizonyos, hogy e felfogásukban nagyon kicsinyek, — kik annak éltető erejét s nemesítő fényforrását: a *vallási* s ennek boldogító tanait nem ismerik. Kinek szívében, lelkében a kath. vallás bizalmas igazságai s mindenben, még a szenvedésben is boldogító s boldogan megnyugtató, sőt felemelő eszméi nem találnak édes otthonra: az szóhat csupán így.

Igaz, régi szerzetesek s apácák számára készül-

tek kódexeink s ezért tartalmuk is a kolostorok magasabb lelki életét tartották szem előtt, de azért minden — még a világi — keresztény hívőnek is szükséges eszméket fejtegetnek. De nemcsak szükségesek a lelki életre ezen igazságok, de még napjainkban is kedves, sőt élvezetes formában olvashatók igen sokszor a kódexekben.

Az emberi természet ugyanis módosulhat s idomulhat az egyes uralkodó eszmék hatása alatt, de teljesen át nem változik. Ezért a kódexek ékes barátgató betűi, melyek a középkor fiának-lányának beblén keresztül jutónak papírra: még ma is forró lelkesedést, buzdó életkedvet s tüzes szellemet lehelnek. A most már nem is poros kódexlevelek és sorok a mélyen vállalásos lélek lobogó lángolását, magasra emelkedett buzgalmat s megtisztított ragyogását hozzák napvilágra abból a „sötét“-nek nevezett korból.

Nem sőtét az, csak vallásos. És ez a vallás átfertementálta a középkor emberét teljesen, ki mindent a vallás igazságainak szempontjából tekintett. És ez természetes. Az égiek boldog társaságában napról-napra gyönyörködő lélek, mely még a test kötelei között élt, a mennyei üdvözültek dicsőséges koszorúja után óhajtozott. S ennek elnyeieséért édes örömmel dolgozott, fáradott, élt, sőt szenvedett. Szóval mindenben a vallás igazságait keresték, mindenből vallási gondolatokat s tanuságokat vontak ki.

Így az előbb említett kis példából is. Mindent lelki hasznukra akartak fordítani, tehát e kis példa eszméjét is. Sőt — fordítsuk meg, — e kis példát ép azért írták le, hogy a benne levő tartalom az olvasók lelki épülésére szolgáljon. Maga a kódex-író vonja le a tanuságot a béna s a vak csősz furfangos lopásából s a halálusi ítéletből.

Mai lapunk 4 oldal.

egy szerencsétlen ember hosszú szenvedéseinél.

Ez az ember, a ki iránt Ariasi és mélyseges szánalmat érezhetünk, valójában martýra egy kohad borotvales nyelvének, hónapokon át ül vizsgálati fogságban, elszakítva szeretteitől, családjától és mindenkitől, egyedül az Istenből nem. A hatóságok pedig az ő kinszenvedéseit alatt igyekeznek a rébust megfejteni, hogy látjuk sikertelenül, mert ez a rendkívüli talány ismeretlen marad örökre.

A basa-utcai gyilkosság ügyében augusztus hó 29-én egy megdöbbenő sensatio futott végig a városban. Krausz F. Vilmos helybeli pénzügynököt — mint az előzetes vizsgálati fogságot elrendelő végzés nyilvánította, a gyilkosság súlyos gyanúkat alapján letartóztaták. Az előzetes vizsgálati fogságból rendes vizsgálati fogság lett, mely a mai napig sem érte végét. Krausz F. Vilmos még ma is fogságban ül, ötödik hónapja a letartóztatás óta. Az öt hónap alatt lázas gyorsasággal kutattak ellene bizonyítékokat, — de ténylegi bizonyíték — kimondhatjuk a vádirat alapján — egyetlen egy sincs. Oriasi és áthatlan sötétség borult ezen odiosus bűnügyre, melyben még azt is felelte nehéz volt megállapítani, vajjon tényleg gyilkosság, tehát bűnügy, avagy csak öngyilkosság forog-e fenn: Orvosok vitakoztak benne és az egyik törvényszéki orvos Herz Oszkár dr. egyiket sem tartotta kizártnak, a többiek Kecán Livius dr. és Bierbauer Viktor dr. valamint Paláusky Miklós dr. a gyilkosság mellett mondtak véleményt. A kérdés végre is az országos igazságügyi orvosi tanács elé került, mely exhumálás és ujabroncolás után azt a véleményre adta, hogy mégis csak gyilkosság van a dologban. A vizsgálat pedig — mely lázas gyorsasággal kutatott ez alatt — mégis ómlábakon járt. Keresett, szorgoskodott ténylegi bizonyítékok iránt, de hasztalan. Ilyenek csak az utcán találkoznak az emberek közt, a kik valószínűleg szállították azokat egymásnak. Beszéltek egy compassról, mely Krausz F. Vilmos tulajdonát képezte s a melyet az áldozat alatt találtak. Igaz, a compass, ez a kis hitvány jószág ott volt a Bernáthi Julianna szoknyája alatt, de senki sem bizonyította a hatóság előtt, hogy ez valaha Krausz F. Vilmos tulajdonát képezte. Be-

„Ezenképen vagyon az lélekről, ki vezérli az testet az gonosziságnak létevényére, mely gonosziságokat sem az test az lélek nélkül, sem az lélek az test nélkül nem tehetné. S azért ember — így int még ma bernáthunk is a már csontjában is rég elporladt író — úgy keresséd kedvét testednek, hogy lelket el ne kárhoztassad miatta.“

E példában a test s lélek egyenrangú, gonoszra hajlandó két részeként van feltüntetve az embernek. A következő példában már elmélikedik a lélek s szütyed a test értéke. A hasonlat ugyan egy kicsit erős, de mindenesetre találó s másrészt jellemzi a kornak szépnebben kevésbé finom izlését.

„Hasonlatos a test — írja ugyancsak a Bodk. 10. l. — a kövér lóhoz, kinek mikoron megcresztetik zablája, nem gondol avval, ki rajta ül, bator királyfiu legyen és hogy megserzik (megsobesedik), de felszökön-rugván, mind az földhöz veri. — Ezenképen vagyon az testről, ki gyönyörűséggel tartatik; kinek mikoron megszasztják az okosságnak zaboláját, nem gondol az lélekről, ki Istennek képére vagyon teremtvén, jól lehet, hogy ő vele egyetemben elkárhozik.“

Szent Agoston doktor mondja — mint a Lobkovitz k. írja 48. l. — láttam én egy embert ú halálára jutván és ez vala igen gazdag, mely gazdagságokat bűn nélkül nem gyűjtött vala. Mikoron pedig inteném őtet, hogy immár lelkéhez látna, igen nehezen halja s bánja vala, mikoron pedig intem vala lelkének üdvösségéhez. Sőt inkább ű az ű ágyán ide s tova forogván, fohászkodik vala, s nagy sirással ordít vala mondván: O mely igen sokat munkálkodtam, hogy én meggazdagodhatnék és ime immár egyebek vigadnak és gyönyörködnek az én gazdagságimmal. O én jó kincseim és pénzim, ó jó arany kupáim, ki bír immár titeket, kinek hagyjalak én titeket? — És ez beszédek között az ű nyavalyás lelkét kibocsátá:“

(Folyt. köv.)

szélték harapásokról, a melyek Krausz F. Vilmos karján és arcán a kritikus nap után mutatkoztak és a törvényszéki orvosi vizsgálati egyetlenegy ily harapást sem konstátált. Szóval, a mit az utca beszélt, az mind kész hazugság, több, szemenszedett rágalom volt.

Mi ez? Legkévesebb, ha azt mondjuk, hogy szemérmelenség.

Az ügyészség, illetve a vizsgáló bíró előzetes letartóztatásba, majd az ügyészség indítványára a vádtanács vádat emelt és vád alá, sőt vizsgálati fogságba helyezte Krausz F. Vilmost. Tehát hogy a gyanúnak van alapja, legalább az az ügyészség szemében be van bizonyítva. A Sz. és V. pedig kiáll és azt mondja, hogy az egész terefe, suttogás, pletyka, kész hazugság, mi több: szemenszedett rágalom, a melyben egy betűnyi igazság sincs. Kinyilvánítja, hogy ez a rendkívüli talány ismeretlen marad örökre. A műkedvelő prófétáskodásnak oly mértéke ez, hogy megdöbbenve áll az ember előtte. Ő már most tudja azt, a minek az ellenkezőjét mindenki sejtí.

Egy argumentuma van, hogy nincs ténylegi bizonyíték. Hiszen ha látta volna, ugy csipte volna rajta valaki Krausz F. Vilmost, a mikor a szájalomramelő áldozat mellén térdelt és ott fojtogatta s azt hisszük, hogy már a nyakára hurkolták volna azt a kötelet, a melyet a bestiális gyilkosság elkövetőjének rég szánt a felháborodott közvélemény: a zsidók ép ugy, mint a keresztények. Itt csak az összetett bizonyítékok pattanthatják ki a szörnűy valótságot s hogy annak a fonalai senki más felé, hanem csupán Krausz F. Vilmos felé húzódnak, azt látja az ügyészség, látja az ügynek minden ismerője és csak egy nem látja: a Sz. és V. a melynek szeméit az oktanál félelem, a hitsorsosért való rettegés ilyen kegyetlen baklövésekre ragadta

Engedjen meg nekünk a Sz. és V. egy kis őszinteséget: Ez a rettenetes bűntény oly érdekes és annyira általános beszéd tárgyat képezi az egész városban, hogy szinte szerettünk volna róla egyet-mást elmondani. De valami visszatarított. Helet előit, a mikor mindenki az itélő bíróság bölcseségébe és igazságosságába helyezi bizalmát, előre ítéletet mondani: mondjuk, megdolgozni akarni a véleményeket: egy kissé kellemetlen szerepnek tartottuk magunkra nézve. Ha még keresztény emberrel van szó, könnyebben megtesszük. De mikor egy zsidó ellen halmozódik össze a vádak egész tömege, s mi — keresztény lap — bolygatjuk a kérdés szövevényeit, rögtön szemben találjuk magunkat a váddal, hogy ime, antiszemitáskodunk, hogy csak azért emelünk szót, mert zsidó van a kátyuban. De ha ezután a céltatos s mondhatjuk — ügyetlen írás után tesszük szóvá a dolgot, a melyből mindenki láthatja, hogy mennyire külog a lólab, nem csodálhatja senki, ha megmozdítjuk a leplet és ha ujjal mutatunk rá a csalafinta szándéokra. Hiszen az a mód, mellyel ezt a piszkos ügyet elsimítani kívánja, egyencsen visszataszító és megbotránkozató s nemcsak bennünk, de minden józanul gondolkodó emberben az undort keli fel. Valakit, a kit előlelete megbélyegez, a ki kétes műveletei után mindig embertársai megfigyelése alatt állott, a a kinél mindig számítottak, hogy ha ma nem, holnap roppanik össze a talaj s ebben a borzasztó bűntényben ólomsúlylval nehezedik rá a vádak tömekege: hogy azt most martýrnyak, kinszenvedőnek, a szerencsétlenség ideáljának pingálni le, ez határozottan gyűlöletes dolog, a mely undorkelt. Ki ne sajnálná a vádolt ártatlan gyermekeit, feleségét stb.? a kik büntelenül szenvednek egy másik miatt, a kinek esetleges vétke még

árnyékával sem szennyezte be őket. De ki ne érezne sajnálatot a szerencsétlen Bernát Julia iránt, a kit vadállati kegyetlenséggel pusztított ki valaki, hogy pénzének ura lehessen? Ép oly erős a követelés, hogy azt az emberbőrbe búj vadállatot a megérdemelt büntetés kezé érdeme szerint sújtsa le.

A mily csunya a Sz. és V. szerepe ebben az ügyben, ép oly visszataszító, mikor az ember látja, hogy csupán a hitsorsos iránt viseltetik ekkora részvétell. A mit a zsidóság történetében évezredek óta mindenkor, de különösen az utóbbi évek alatt annyiszor tapasztaltunk, hogy egy valamennyiért s valamennyi egyért, ismét újabb példával igazolódik. A mint a Dreyfus ügynél milliókat áldoztak, minden ország lapjait, különösen a Franciaországon kívül eső lapokat megvesztegették, hogy egy zsidón valahogyan a bűn rajt ne száradjon, látjuk kicsibe itt, a midőn egy prononszirozottan felekezeti lap eleje vág a tárgyalásnak le hitvány compassz minden argumentumot, beszél szerencsétlen áldozatról, martýrról, mindnki által, csak az Isten által el nem hagyott szenvedőről, előrehordja a családot, gyermekeket, a rokonságot, hogy valahogyan hályogot borítsa a szemekre, hogy látván ne lássanak, hallván ne halljanak.

Miért van szüksége minderre a zsidóságnak? Miért akarja a világgal elhitetni, hogy az ő soraiban bűnel terhelt ember nem találatik. Miért mozdít meg minden szöveget, miért áldoz összeharcsolt millióiból milliókat, hogy a bűnt, a felekéty leplezze? Miért ontat tintatengert a galíciai románfürdők védelmére, miért leplezi az uzsorásokat, a gonosztevőket a maga kebelében, mikor a társadalomnak ki kell vetnie a fertőző anyagot? Nem érzi-e, nem érti-e, hogy ezzel újabb gyűlölet lángját szítja önmaga ellen? Nem érzi-e, hogy azokat a zsidókat, a kiket tisztelettel vesznek körül keresztény polgártársaink, azokat is az általános gyűlölet tárgyaivá tesszik, mert nincs erejük s nincs elég okosságuk tiltakozni az ilyen ostobaságok ellen.

Mi csak annyit mondunk mindezek ellenében: „Győzzön az igazság!“

ÜJDONSÁGOK.

— A Katholikus Kör estélye. Vasárnap, Jézus nevenapján este a belvárosi Kath. Kör újból összegyűjtötte Székesszéjvári városának előkelő társadalmát a kath. főgymnasium disztermébe. Napokkal előtte fényesnek ígérkezett az estély, de az eredmény a legvérmesebb reményeket is felülmulata. Szék szék hátán állott, ember ember mellett szorongott a tágas diszteremben, melyet a jelenlevő, körülbelül 400—450 ember zsúfolásig megtöltött. Sokan a vidékről jöttek be, hogy tanul legyenek annak a nemes szép munkának, melyet a katolikus kör városunkban végez, körülbelül 100—150-en jegy nélkül maradtak, kisorsolva a szép estélyről, melynek lefolyásáról a következőkben számolhatunk be, jelünk igaz örömmel olvasóinknak. Pont 5 órakor lépett a dobogóra, dobogó szívvél a kör kedves vendége Grossinger Brigitta úrhölgy, kit városunk templombajáról közönséges szép magas szopránjáról jól ismer a székesegyház kórusáról. Leoncavallo „Bajazzók“ c. operájából énekelte a „madárdalt“ szép készültéggel, melyet ily daraboknál csak az igazi műértők tudnak eléggé méltányolni. A második számmal, főleg a Greizinger-féle magyar dalmál már az eleinte észlelt lámpaláz is teljesen eltűnt, s a kisasszony szép hangja teljes mértékben érvényesült. Mindenesetre jó lenne, ha gyakrabbi fellépéssel hozzászoknánk a nyilvánossághoz. — A második és harmadik számban újból alkalmunk volt Szerencsy Edének, az Osztrák-Magyar Bank fiókja h. igazgatójának bravuros gordonka játékában gyönyörködhetni. Soloja, melyet a hon-

Táncpróba jótékony célra. Rákos S. tánciskolájának diáktanítványai f. hó 17-én Latzkovits Béla vendéglőjében az Erzsébet-népi. anyha javára hangversenyyel egybekötött táncpróbát rendeztek, mely alkalommal fellüfizetéssel gyarapították az anyagi sikert: Wollner Sándor 4 k., Kóváry I., Wermes és Weisz cég 2-2 k., Özv. Löwinger N. ne, dr. Krausz Zsigmond, Dausinger S., Auerbach I., Löwy A., Kodes W., Klein M., Nyíró I., N. N. 1-1 k., Weisz Zs. és N. N. 60-60 fillér. Összesen 18 kor. 20 fill. A fellüfizetőknek valamint a hangversenyen közreműködőknek ez utón is hálás köszönetet mond a rendezőség.

Farsang. A székesfehérvári iparos ifjak önképzőköre f. hó 25-én Latzkovits Béla vendéglőjében jelmezes táncvigalmat rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: személyleg 1 korona, családjegy 1 k. 60 fillér.

Büntetés elől a halálba. Megirtuk lapunk legutóbbi számában, hogy Bogár József 21 éves mészaros-segéd mellbe lötte magát. A mentők még élve szállították be az öngyilkost a helybeli Szent György kórházba, a hol öngyilkosságának okául életunságot hozta fel. Kislát azonban a tulajdonképeni halál-ok, a mennyiben Bogár József hűtlen sáfára volt a reá bízott pénzeknek s több rendbeli sikasztás miatt köröztek. A büntetéstől való féltélem érlelte meg benne az öngyilkosság gondolatát s tervét sikeresen hajtottá végre, mert tegnap a gondos gyógykezelés dacára is meghalt.

Az Egyházmegyei könyvnyomdában Kossuth-utca II. sz., egy jó házból való fiú tanulónak felvétetik.

SZÍNHÁZ.

Szombat, jan. 17.

Sodomi események. (Vesztauszűk.) A direktor azt hitte, ha mi ezt a darabot „lekapjuk”, hát ezzel kasszadarabbá tesszük, azonban kerservesen csalódott, mert mi jobban ismerjük nálánál a közönséget és tudtuk, hova kell appellálni. Így történt a szomorú eset, hogy noha az ünnepektől kezdve tán folyton telt házak nézőterén mutogatta édesen mosolygó direktori ábrázatát, ma este a Margó Zelma főlépti díját se tudta bevenni, nehogy a napi budgetje fedezésére csak egy kopek is röpült volna be a pénztár ablakán. Az a 20-30 fizető színházlátogató is - akik nyomtalanul elveztek a nagy nézőterén nyilván tévedésből került a színházba. Azt hisszük, a direktor most már levonja a konzekvenciát és még féláru előadásban sem fogja többé beadni ezt a mindenütt megbukott, minden tekintetben ordináré darabot, ha csak nem akarja a közönséget ilyen merénnyeltekkel a színházból elriasztani.

Vasárnap, jan. 18. d. u.

Egyiptom gyöngye. Operett, *Harkányi* Gizella (Zeneisz) nagy pihenése alatt összeszedte valahogy a középhangjait, de a magasabb regiszterekben erőltetett mimikája és élénk mozdulatai dacára sem tudta elpalástolni a falangot. Legjobban *Szalóki* (Szezosztrisz) mulattatta el a közönséget. Jók voltak még *Déri* Tivadar, Fox erömvésznek az egyszer helyesen túlhajtott szerepében, *Rajcsányi* (Hepontesz), *Tóth* (a főpap), *Szabóné* (Zobejda), *Nagy* Mariska (Marianne) és a szent krokodilus.

Tán említettük már, hogy örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy a női személyzet ifjabb kezdőiről írassunk, mert biz' jólesik nekik egy kis buzdítás. Kovács Herminen van a sor, aki az előadás alatt egyszer oly helyzetbe került, amely majdnem alkalmas volt arra, hogy kimutassa a tehetségét (értjük ezalatt az ügyességet). A négy-négy csinos milimári szembenállván egymással, vig. nótaszó mellett olyan mozdulatokat végzett, amit a francia négyvesben colon-nak hívnak. Az egyik ilyen visszavonulás alkalmával Kovács Hermin nem vette észre a mögötte levő lépcsőt, megbottolt benne, és amint, és ahogy, szóval, no mégis képtelen mondjuk ki: a kasszony hajója megfeneklett és ő hét társnőjének (persze heten valának ők!) nagy gaudiumára ülve maradt a földön. Igen kedves jelenet volt, mindenféle baleset nélkül. Gratulálunk a kasszonynak; higye el ez volt a legjobb vice a darabban.

De a direktor is beleviccelt a délutáni darabba, Balogh József nevét írván a szereplők közé, holott ő — összes kintfekvő követeléseit a *Magyar Iskola* hájójára ajándékozva — már többször huszonnégy órást, hogy esendesebb vizekre vitorlázott és most már talán „e széles honyhaza magasatos hullámain” is tulontúl, valahol Aranjuezben kutat a szép napok erényében.

Este.

Mária bátyja. Népszínmű. Mielőtt az előadásra térnénk, két rendkívül feltűnő és ez időnyben még páratlan eseményről emlékezzünk meg. Egyik az, hogy a direktor ma nem írta a színlapra, hogy a „remek” népszínmű, pedig úgy megszoktuk már, hogy az idén csak *remek* operett, *remek* népszínmű, *remek* dráma, *remek* bohózat, *remek* vígjáték stb. kerül színre.

A második vonatkozólag arra a köztudomású tényre hivatkozunk, hogy a világ összes énekesnőinek és énekesneinek számai magas hangon végződnek, amit ők az utolsó hang „kivágásánál” jobbkarjuknak a levegőbe való elődításával is szokták jelezni, sőt, fájdalom, elég gyakran csak „megmarkirozni”, Margó Zelma, a kedves, de emellett elég bátor művész nő szombaton este merészet és nagyot gondolt. Emancipálta magát a törvénynyé vált közönség alól és egyik énekeszámá végen, noha valamenyen halothalványan, a rémületől megdermedve lestük a jobb karját, azt nyugodtan tartotta a helyén, e helyett azonban *karhatalom* nélkül szépen és biztosan vágta ki azt a bizonyos magas hangot. (Mit szólnak ezekhez ön, doktor Domotor Odon? ...) Ha ezt Pesten megtudják! ...

Az előadás hangulatos volt. *Margó* Zelmában (Zsuzsika) alig-alig láttuk egy szikráját a született operett-prímadonnának, olyan tüzzel pattant falu si menyecske volt, olyan finom érzéssel tudta szerepének komolyabb részeit érvényre juttatni. Úgyesen játszottak *Szarvassy*, *Szabóné* és *Molnár* Bella is. *Tóth* (Mogyoró Péter) elég szerencsével vetette letha rokonszenves organumát. Kijűnő alakítást mutatott be *Rajcsányi* a kisé kaja, de becsületes Miska szolgaleány szerepé-

ben. Jók voltak még *Kovács* (Erős Pál), *Décsi* (Pista) és *Szalóki* (a vincellér.)

Hétfő, jan. 19.

Kurucfurfang. Dismagyaros népszínmű. A szereplők legtöbbje ma originalisni volt, mert megvetvén minden betűhöz ragadt szerepbőlázást, nem tudta a szerepét és elakadván, a saját iniciatívája szerint kapkodott nagy zavarában, mint Bernát a menyekőhöz. Különösen jól alakítottak *Szalóki* (Bögözi), *Margó* (Teteny), *Szabóné* (Borbála) és *Tóth* Lajos (Bedő). *Harkányi* (Böksi) dicsérendő buzgalommal, ügyesen szövögette a darab meséjének szálait, de azért meglátszott rajt az operett-prímadonna, a kinek hangzavargából kevés van a raktáron. Úde epizódoktól vonul meg a darabban a kis katicának (*Molnár* Bella) meg Futónak, a vitéz kurucnak (*Rajcsányi*) kedves szerelmi históriája. A *Szarvassy* Ilona Cinka Pannája határozottan ügyes, sülszerű alakítás volt.

Szól.

Kendich Kálmán a bpesti Népszínház tenoristája ket este át lesz vendége színházunknak: szerdán és csütörtökön, f. hó 21-én és 22-én. *Korneville* és *Szép Helma* operettek herülnék színe. A fő női szerepet mindkét darabban *Margó* Zelma énekl. Tehát élvezetes két operette-előadásra van kilátásunk.

Ház eladás.

Sarló-utca 39. sz. alatt VIG JÁNOSNÉ s gyermekei tulajdonát képező ház szabad kézbeli eladó. — Feltételekről Dr. Saara Gyula ügyvéd (Kossuth-utca 8. szám a.) ad bővebb felvilágosítást.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, hogy Kigyó-utca 18. szám alatt a mai kor igényeinek teljesen megfelelő szabó-műhelyt és ruhatisztító-intézetet nyitottam.

Sok évi gyakorlatom azon helyzetbe juttat, hogy a tisztelt közönség minden igényeinek a legjobban megfelelhessenek.

A legdivatosabb állású ruhákat is úgy tisztítom, hogy azok a divatos formájukat továbbra is megtartják.

Egy öltöny tisztítása és javítása 2 korona.

Hozzá egy öltöny vasalása 1 kor.

Öltönyeket és kabátokat a legolcsóbban torditok.

Miután főtekrésem, hogy a t. megbízóimat legteljesebb megelégedésre kielégítem, szives pártfogást kérve, maradtam

kiváló tisztelettel
Jäger Béla,
szabó-mester,
vegyi- és műrulatisztító,
Kigyó-utca 18. sz.

NOVENA,
azaz kilencnapos ájtatosság Jézus szentséges szívéhez valamely különös kegyelem elnyerésére. Kötve 60 fillér, füve 40 fillér darabonkint. Kapható és megrendelhető Rózman István Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28 a.

Állandó cukorka-áru

≡ KIÁLLÍTÁS ≡

megtekintésére felhívom a nagyérdemű közönség b. figyelmét.

Minden e szakba elképzelhető: csokoládé-cukorka, cukrászdaí sütémények és a legfinomabb cukorkák ezer és ezer fajtája bámulatos olesón kaphatók.

Lakodalmi, bái és más alkalmi sütémények és torták megrendelhetők helybe és vidékre.

Tisztelettel

Kitreiber Nándor utóda,
első székesfehérvári cukorka-gyára,
Nádor-utca 10 sz.

Nyomatott az Egyházmegyei könyvnyomdában, Székesfehérvárott.